

▶ AZ EURÓPAI STRUKTURÁLIS ÉS BERUHÁZÁSI ALAPOK ÉS AZ EURÓPAI STRATÉGIAI BERUHÁZÁSI ALAP

A KOORDINÁCIÓ, A SZINERGIÁK ÉS A KIEGÉSZÍTŐ JELLEG BIZTOSÍTÁSA

Miért van szükség európai szintű koordinált erőfeszítésekre annak érdekében, hogy visszafordítsuk a hanyatló beruházási trendet Európában?

A globális szintű gazdasági és pénzügyi válság hatására erőteljes esés következett be a beruházások területén Európában, ami akadályozza az infrastruktúra, az innováció és a kkv-k finanszírozását szolgáló nélkülözhetetlen beruházásokat. Jelenleg Európában a beruházások 15%-kal alacsonyabb szinten állnak, mint a válság előtt.

Nagy szükség van a beruházásokra, és a pénzügyi források is rendelkezésre állnak, különböző pénzügyi és nem pénzügyi okok miatt azonban sok lehetséges beruházás mégsem valósul meg. A gazdasági ingadozás, illetve a szabályozások és egyéb tényezők bizonytalansága miatt alacsony a befektetői bizalom.

A válságból való kilábalás és a globális versenyképesség javítása érdekében Európának megoldást kell találnia erre a beruházási hiányra. Ezért van európai szintű közös erőfeszítésekre szükség annak érdekében, hogy Európa a gazdasági kilábalás útjára léphessen. A Bizottság ezért úgy döntött, hogy a beruházási hiány kezelése érdekében elindítja az európai beruházási tervet.

Mire szolgál az Európai Stratégiai Beruházási Alap?

Az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) az európai beruházási terv legnagyobb vívmánya. Az ESBA-t az Európai Bizottság és az Európai Beruházási Bank (EBB) Csoport hozta létre az Unióban megfigyelt beruházási hiány orvoslása érdekében, magánforrásokat mozgósítva a stratégiai beruházások céljaira.

Az ESBA támogatásával az EBB Csoport gazdaságilag és technikailag életképes, de az EBB tevékenységeire általában jellemzőnél nagyobb kockázattal járó projekteket finanszíroz. Elsősorban a következő ágazatokra összpontosít: i. közlekedés, energia és digitális gazdaság; ii. környezet és erőforrás-

hatékonyság; iii. humántőke, kultúra és egészség; iv. kutatás, fejlesztés és innováció; v. kis- és középvállalkozások, valamint közepes piaci tőkeértékű vállalatok támogatása.

Az ESBA beruházási platformokat is finanszírozhat, amelyeken keresztül pénzügyi hozzájárulást juttathat több tematikus vagy földrajzi fókusszal rendelkező beruházási projekthez, illetve segítheti a nemzeti fejlesztési bankok működését.

Mire szolgálnak az európai strukturális és beruházási alapok?

Öt európai strukturális és beruházási alap (esb-alap) létezik:

- ▶ az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA)
- ▶ az Európai Szociális Alap (ESZA)
- ▶ a Kohéziós Alap
- ▶ az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA)
- ▶ az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA)

Ezek az alapok közös jogi kerettel rendelkeznek (a közös rendelkezésekről szóló rendelet), azonban bizonyos alap-specifikus jogszabályok is vonatkoznak rájuk. Az esb-alapok fontos szerepet játszanak az EU intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó célkitűzéseiben. A 2014–2020-as időszak során 454 milliárd EUR értékű beruházás valósul majd meg 500 programba, célzottan stratégiai, növekedést elősegítő területeken, elsősorban a kutatás, a fejlesztés és innováció, a kkv-k támogatása, az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság, valamint az információs és kommunikációs technológiák területén.

Az esb-alapok nemzeti társfinanszírozású, többéves programokon keresztül jutnak el a célzott helyre a Bizottság jóváhagyásával, a megvalósítás pedig a tagállamokban és azok régióiban megosztott irányítással történik. A helyi hatóságok felelősek az esb-alapok által támogatott projektek kiválasztásáért, végrehajtásáért és nyomon követéséért.

Az esb-alapok megújult kerete a 2014–2020-as időszakra pusztán támogatások helyett a pénzügyi eszközök szélesebb körű felhasználását is lehetővé teszi.

Mik a főbb különbségek az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) és az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) között?

A kockázati profil, a kritériumok és a juttatás módja eltérőek. Az esb-alapok támogatásokon és pénzügyi eszközökön keresztül tudnak projekteket támogatni, és a tagállamokban működő irányító hatóságok által végrehajtott programok részét képezik. Az ESBA az Európai Befektetési Bankon keresztül nyújt kockázatfinanszírozási eszközöket (nem támogatásokat) földrajzi vagy ágazati kvóta nélkül, a beruházásfinanszírozási piaci igények alapján.

Miért előnyös az ESBA és esb-alapok együttes igénybe vétele?

Az esb-alapok és az ESBA segíthetnek a beruházások lecsökkenésének együttes és koordinált kezelésében Európa-szerte vagy egy adott régióban.

Egymás kiegészítése és a lehető legtöbb magántőke mozgósítása által az esb-alapok és az ESBA további beruházásokat képesek mobilizálni. Az alapok struktúrája eltérő, de céljaikat, felépítésüket és jogi keretüket tekintve is összeegyeztethetők, sőt erősítik egymást.

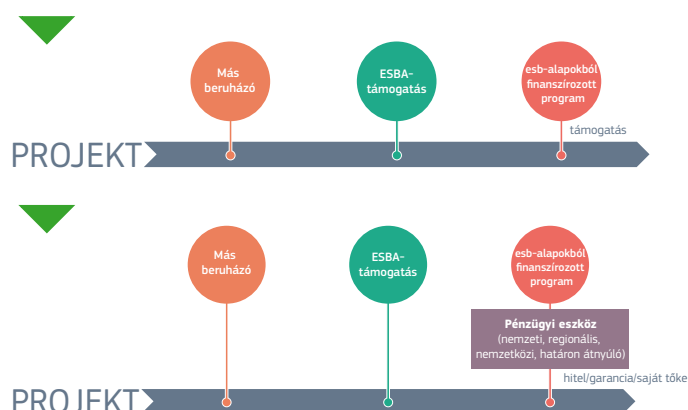
Az adott beruházás függvényében számos különböző módon ötvözhető. Az esb-alapok és az ESBA együttes igénybevétele különösen ígéretes lehet olyan országokban vagy ágazatokban, ahol bőven van lehetőség az esb-alapok igénybevételeire, és ahol az ESBA-t önmagában még kevésbé használták ki. Bármely projekt jogosult lehet támogatásra mind az ESBA-ból, mind az esb-alapokból, ha gazdaságilag és technikailag életképes, és potenciálisan hozzájárulhat a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez az EU-ban, illetve összeegyeztethető az uniós szakpolitikákkal.

A regionális hatóságok további előnyökhöz juthatnak az ESBA társberuházások által (ESBA hozzájárulás és bármely egyéb, az ESBA által bevonzott társberuházók). A regionális elosztások nem csupán biztosítják az esb-alapok beruházásait, de minden egyes régióknak (régiós programja keretében) lehetőséget teremtenek arra, hogy ESBA beruházásokat vonzzon a régióba.

Hányféleképpen kombinálhatók az esb-alapok az ESBA-val?

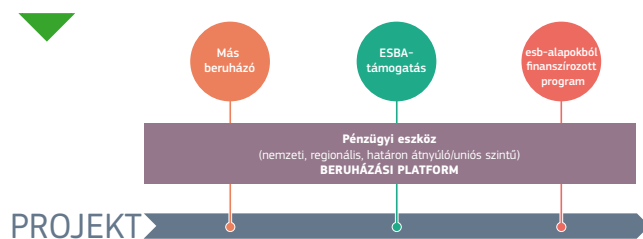
Az esb-alapok különféleképpen kombinálhatók az ESBA-val:

1 - Az esb-alapokat kombinálni lehet az ESBA-val közvetlenül projekt szinten:

Egy támogatásra jogosult projekt támogatásban részesül az esb-alap programból (támogatáson vagy pénzügyi eszközön keresztül), az ESBA-ból, illetve esetlegesen egyéb beruházóktól, akiket az esb-alapok és az ESBA vonzottak be.

2: Az esb-alapok és az ESBA a **beruházási platform szintjén** is kombinálhatók:

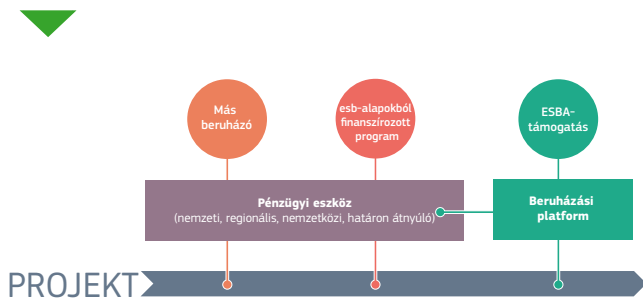

Az irányító hatóság létrehozhat egy új (pénzügyi eszköznek tekintendő) beruházási platformot, amelybe az ESBA és az egyéb beruházók befektetik forrásait, beleértve egy rétegzett alap formájában történő befektetést is.

További lehetőség, hogy az irányító hatóság egy olyan meglévő (pénzügyi eszköznek tekintendő) befektetési platformba juttat hozzájárulást, amelyet ESBA forrásokkal hoztak létre nemzeti, regionális, transznacionális vagy határokon átnyúló szinten. A befektetési platform azután az ESBA és

a megkülönböztetett esb-alapokból finanszírozott programok általi hozzájárulás formájában ruház be projektekbe (egyéb beruházók is részt vehetnek).

3: Az esb-alapok és a **(beruházási platformon keresztül történő) ESBA támogatás** kombinálása a pénzügyi eszköz szintjén vagy projekt szinten:

Ebben az esetben az irányító hatóság hozza létre a pénzügyi eszközt, amelyben az ESBA támogatással létrehozott beruházási alap beruházóként vesz részt. Egyéb beruházók is részt vehetnek. A pénzügyi eszköz azután az ESBA és megkülönböztetett esb-alapokból finanszírozott programok általi hozzájárulás formájában ruház be projektekbe (egyéb beruházók is részt vehetnek).

További lehetőség egy ESBA támogatással létrehozott beruházási platform intervenciója, közvetlenül projekt szinten, ügyletenként külön-külön.

Az esb-alapok hozzájárulhatnak az ESBA-hoz?

Az esb-alapok forrásai nem csoportosíthatók át közvetlenül az ESBA-ba.

Az ESBA felhasználható az esb-alapokhoz tartozó programban nemzeti társfinanszírozás nyújtására?

Jellegére és felépítésére tekintettel az ESBA-ból nyújtott projekt-támogatás nem képezheti egy, az esb-alapokból támogatott program nemzeti társfinanszírozását.

Mindazonáltal az EBB/EBA más pénzügyi termékei révén megoldható az esb-alapokból támogatott programok nemzeti társfinanszírozása, például strukturális programhittel vagy projektszintű intervenció révén.

Az is elképzelhető, hogy bizonyos körülmények között az esb-alapok és az ESBA együttes igénybevétele által lehívott és mozgósított kiegészítő források tekinthetők az esb-alapokból támogatott program nemzeti társfinanszírozásának.

Hogyan kell alkalmazni az állami támogatásra vonatkozó szabályokat az esb-alapok és az ESBA együttes igénybevétele esetén?

Az ESBA nem minősül állami támogatásnak, és nem vonatkoznak rá az uniós állami támogatási szabályok. A vállalkozásoknak nyújtott esb-alapok – kivéve, ha piaci feltételekkel szolgáltatják őket – magukban foglalhatnak állami támogatást, amelyre így vonatkoznak az uniós állami támogatás szabályai.

A Bizottság az állami támogatásokra vonatkozó korszerűsített keretrendszer alapján fogja értékelni az esb-alapok állami támogatásnak tekinthető alkalmazásának eseteit. Az ESBA igénybevételenek megkönnyítése érdekében az esb-alapok és az állami támogatásokra vonatkozó szabályok összeegyeztethetőségét a Bizottság prioritásként, gyorsított eljárással fogja vizsgálni (a teljes körű adatok kézhez vételétől számított hat héten belül).

Hová fordulhatnak a projektgazdák javaslataik finomhangolása ügyében?

A projektgazdák figyelmébe ajánljuk az Európai Beruházási Tanácsadó Platformot (EBTP), amely a beruházásokkal kapcsolatos technikai és adminisztratív tanácsadás, illetve támogatás központi kapcsolattartó pontja. Az Európai Bizottság és az Európai Beruházási Bank által közösen kialakított platform az állami hatóságok és a projektgazdák számára hivatott segítséget nyújtani a stratégiai projektek azonosításához, rangsorolásához, összeállításához és végrehajtásához, ugyanakkor az uniós források felhasználásának hatékonyságát is javítja a magántőke mozgósítása által. Az egyablakos rendszer része a „fi-compass” szolgáltatás, amely az esb-alapokhoz tartozó pénzügyi eszközök témájában nyújt tanácsot.

Ezenfelül létrejött a Beruházási Projektek Európai Portálja (European Investment Project Portal, EIPP), ahol az uniós projektgazdák – akár állami, akár magánszereplők – világszerte kereshetnek lehetséges befektetőket. A portált azzal a céllal hozta létre az Európai Bizottság, hogy a beruházók egy központi platformon találhassanak meg több potenciális uniós beruházási lehetőséget.

▶**TOVÁBBI INFORMÁCIÓK**
<http://europa.eu/!DT39vF>